

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marita Beate Rendal Ugseth,

Oversendelse av endelig rapport etter tilsyn i Melhus kommune og Skaun kommune med temaet ettervern og samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV

Fylkesmannen i Trøndelag gjennomførte tilsyn i kommunene Melhus og Skaun, og besøkte i den forbindelse barneverntjenesten og NAV fra 4.11.2019 til 8.11.2019. Vi undersøkte om barneverntjenesten og sosiale tjenester i NAV sørger for at ettervern og samarbeid mellom tjenestene blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at ungdom får trygge og gode tjenester. Tilsynet ble gjennomført som del av et landsomfattende tilsyn 2019 initiert av Statens helsetilsyn.

Det vises til Fylkesmannens oversendelse av foreløpig rapport i brev av 25.2.2020 der følgende lovbrudd ble lagt frem:

Melhus kommune sikrer ikke at alle ungdommer som trenger det, får forsvarlig ettervern fra barneverntjenesten:

- *Ikke alle aktuelle ungdommer får informasjon om retten til ettervern*
- *Det fattes ikke alltid avsluttende vedtak der vurderingen av barnets beste inngår som del av begrunnelsen*
- *Det sikres ikke alltid*
  - *utredning av ungdommens helhetlige situasjon*
  - *behov for sosiale tjenester fra NAV*
  - *tilstrekkelig samarbeid med NAV*

Dette er brudd på barnevernloven § 1-3, andre ledd jf. §§ 1-4, 1-5, 1-6, 4-1, 6-3 a, 3-2 og 2-1 og forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester.

I vår oversendelse av foreløpig rapport ble det bedt om at kommunen ga sine eventuelle tilbakemeldinger innen 20.3.2020. Fylkesmannen har ikke mottatt tilbakemelding fra kommunen innen frist, og det legges derfor til grunn at kommunen ikke har kommentarer til rapporten.

Fylkesmannens oppfølging av kommunen i fortsettelsen

Det er kommunen som har ansvar for å rette påpekte lovbrudd, og Fylkesmannen skal følge opp inntil kommunen har rettet lovbruddene. Tilsynet skal derfor ikke avsluttes før Fylkesmannen er rimelig sikker på at lovbruddene er rettet og kommunen har lagt til rette for at tjenestene fremover vil kunne ytes i samsvar med aktuelle lov- og forskriftskrav.

Som en oppfølging av lovbruddet bes det om at kommunen oversender en plan for lukking det avdekkede lovbruddet.

Planen skal minimum inneholde:

- Tiltak som kommunen har igangsatt og/eller skal igangsette for å rette opp lovbruddet.
- Hvordan ledelsen vil følge med på, og kontrollere at tiltakene blir iverksatt
- På hvilken måte ledelsen vil evaluere om tiltakene fører til forventet endring
- En redegjørelse for når kommunen forventer at lovbruddet skal være rettet, og hvilke frister kommunen setter seg for å sikre fremdrift.

Frist for oversendelse av plan settes til 30.9.2020.

En svikt hos Fylkesmannen i Trøndelag, har ført til at rapporten ikke er sendt ut som planlagt mai 2020. Fylkesmannen ønsker å beklage dette.

Skulle det være spørsmål, ta gjerne kontakt.

Med hilsen

Erik Stene (e.f.)
Direktør
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Marita Beate Rendal Ugseth
seksjonsleder og revisjonsleder
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Gjennomføring av tilsynet
- 2 Rapport etter tilsyn med temaet ettervern og samarbeid mellom NAV og barneverntjenesten i kommunene Skaun og Melhus

Kopi til:

Skaun kommune v/ NAV
Statens helsetilsyn

Postboks 74 7358 BØRSA
Postboks 231 0213 OSLO
Skøyen

Melhus kommune v/ Barneverntjenesten i Melhus og Skaun
Melhus kommune v/ NAV

Rådhusveien 2 7224 MELHUS
Rådhusveien 2 7224 MELHUS

Likelydende brev sendt til:

Skaun kommune	Postboks 74	7358	BØRSA
Melhus kommune	Rådhusveien 2	7224	MELHUS

Helsetilsynet / Tilsyn / Tilsynsrapporter / Trøndelag / 2019

TILSYNSRAPPORT

Rapport etter tilsyn med temaet ettervern og samarbeid mellom NAV og barneverntjenesten i kommunene Skaun og Melhus 2019

Tidsrom for tilsynsbesøket:

4.11.2019 - 8.11.2019

Fylkesmannen i Trøndelag

24.08.2020

Innholdsfortegnelse

1. Tilsynets tema og omfang
2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet
3. Beskrivelse av faktagrunnlaget
4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag
5. Fylkesmannens konklusjon
6. Oppfølging av påpekte lovbrudd

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

1. Tilsynets tema og omfang

I dette kapittelet beskriver vi hva som ble undersøkt i tilsynet.

Fylkesmannen har undersøkt og vurdert om kommunen sikrer at unge som trenger det får et forsvarlig ettervern fra barneverntjenesten og forsvarlige sosiale tjenester fra NAV, med vekt på brukermedvirkning, samarbeid og koordinering.

I barneverntjenesten er det ført tilsyn med tilbud om ettervern fra 18 år, inkludert informasjon og veiledning om rettigheten ved overgangen til voksenlivet i god tid før fylte 18 år. I NAV er det undersøkt om unge som har eller har hatt barneverntiltak blir tilstrekkelig ivaretatt og får de tjenestene de har behov for. I begge tjenestene er det fasen med informasjon, kartlegging/utredning og vurderinger om tiltak og tjenester som har vært tema.

Fylkesmannen har undersøkt om kommunen legger til rette for og følger opp at ungdommene mottar individuelt tilpassede, koordinerte og forsvarlige barneverntjenester og sosiale tjenester, ved at barneverntjenesten og sosialtjenesten:

- innhenter informasjon om ungdommens helhetlige situasjon og mulige behov for tjenester
- tilbyr og yter individuelt tilpassede og forsvarlige barneverntjenester og sosiale tjenester i overgangen til voksenlivet
- legger til rette for og gjennomfører løpende samarbeid mellom kommunale enheter som yter barneverntjenester og sosiale tjenester, og andre kommuner
- koordinerer tjenestene ungdommen mottar fra kommunale enheter, slik som barnevern og NAV
- tilrettelegger for, og følger opp at brukermedvirkning blir ivaretatt

Fylkesmannens tilsyn er gjennomført som systemrevisjon. Dette innebærer at Fylkesmannen har ført tilsyn med hvordan kommunen styrer og leder arbeidet med barneverntjenester og sosiale tjenester i NAV og oppfyller de aktuelle lovkravene.

Ungdommenes meninger om, og erfaringer med tjenestetilbudet i kommunen er viktig informasjon for tilsynsmyndigheten, både når det gjelder kvaliteten på tjenestene og kommunens praksis når det gjelder brukermedvirkning. Fylkesmannen fikk en oversikt over aktuelle ungdommer, og har til sammen kontaktet tre ungdommer/unge voksne. Ingen av ungdommene ønsket samtale.

2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Fylkesmannens tilsynsansvar følger av barnevernloven § 2-3 b og sosialtjenesteloven § 9.

Et tilsyn er en kontroll av om virksomheten er i samsvar med lov- og forskriftsbestemmelser. Vi gir derfor her en oversikt over kravene som ble lagt til grunn i tilsynet.

2.1 Rett til tiltak og tjenester

Barnevernloven

Tiltak etter barnevernloven kan gis til barn under 18 år etter § 1-3 første ledd. Bestemmelsens andre ledd regulerer adgangen til å videreføre tiltak også etter at barnet har fylt 18 år, og inntil barnet har fylt 23 år. Barn har rett til tiltak etter loven når vilkårene for tiltaket er oppfylt jf. § 1-5.

Mange ungdommer som har mottatt hjelpetiltak eller som har vært under barnevernets omsorg har et mindre og mer sårbart familienettverk enn ungdommer flest. Målsettingen med å gi tiltak til ungdom i barnevernet etter fylte 18 år, er at også disse ungdommene skal få nødvendig hjelp og støtte i overgangsfasen til en selvstendig voksentilværelse. Unge som har hatt barneverntiltak før de fylte 18 år, kan få etterverntiltak frem til de fyller 23 år, uavhengig av om dette ble gitt som hjelpetiltak i hjemmet, eller tiltak i form av fosterhjem eller institusjon.

Å sikre forsvarlig utredning og vurdering om ettervern

For å tilrettelegge for en best mulig overgang til voksentilværelsen, må barneverntjenesten kartlegge hvilke forutsetninger og behov den unge har for støtte og bistand. Hvor omfattende utredningen skal være beror på en vurdering av ungdommens situasjon og av risiko knyttet til den unges overgang til voksenlivet.

En forsvarlig forberedelse av ettervern innebærer blant annet at:

- ungdommen får riktig og tilstrekkelig informasjon om muligheten for ettervern i god tid før fylte 18 år
- ungdommens situasjon og behov kartlegges tilstrekkelig for å kunne vurdere hvorvidt ettervern skal innvilges og/eller om ungdommen har behov for tjenester fra andre enheter i kommunen
- det foretas en konkret vurdering av hvilke etterverntiltak ungdommen har behov for
- det lages en plan i samarbeid med ungdommen over fremtidige hjelpetiltak
- forberedelsene dokumenteres.

Tiltakene skal beskrives i en tiltaksplan, og barneverntjenesten må kontinuerlig vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak. Tiltaksplanen skal evalueres regelmessig.

Prinsippet om barnets beste er nedfelt i § 4-1 og det skal legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til det beste for barnet. Prinsippet er også grunnlovfestet, jf. § 104 andre ledd og følger videre av FNs barnekonvensjon artikkel 3, jf. menneskerettighetsloven § 3.

Prinsippet må sees i sammenheng med ungdommens rett til å bli hørt og medvirke, jf. § 1-6 om brukermedvirkning, § 1-7 om barnevernets plikt til å samarbeide med barn og foreldre og § 6-3 a om krav til begrunnelse.

Som en del av barneverntjenestens arbeid med ettervern, må kommunen sikre at det gis tilstrekkelig informasjon, slik at ungdommen forstår hvilke tiltak, og hvilken hjelp de kan få, samt hvilke rettigheter som er gitt dem via gjeldende regelverk. Dette er viktig for å sikre ungdommenes rettssikkerhet.

Å sikre ungdommens rettigheter gjennom enkeltvedtak

Når barneverntjenesten har foretatt kartlegging og vurdering av den unges behov for tiltak, skal det fattes vedtak om etterverntiltak er innvilget, eller avslått. Muntlige og skriftlige henvendelser med ønske om ettervern fra den unge må behandles som en søknad, og barneverntjenesten skal fatte enkeltvedtak. Enkeltvedtaket kan påklages.

Det følger av barnevernloven § 1-3 annet ledd at barneverntjenesten har en begrunnelsesplikt ved opphør, avslag eller vedtak om tiltak for ungdom som er fylt 18 år. Ved opphør eller avslag på ettervern må barneverntjenesten begrunne hvorfor det anses som til ungdommens beste at han eller hun ikke skal motta hjelp fra barneverntjenesten, jf. barnevernloven § 4-1 om barnets beste. Det samme vil gjelde dersom ungdommen søker om et konkret ettervernstiltak, og ikke får dette. Avgjørelsen er et enkeltvedtak som kan påklages av ungdommen til Fylkesmannen.

Ungdom som takker nei til ettervern

Hvis ungdommer ikke ønsker etterverntiltak fra barneverntjenesten, skal de gjøres oppmerksom på at de kan ombestemme seg. Det er klare anbefalinger fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet at barneverntjenesten forsøker å få til en avtale om å opprettholde kontakt med ungdom som ikke ønsker videre tiltak. Ungdom som har takket nei til tiltak skal kontaktes ett år etter at alle tiltak er avsluttet, for å høre om de likevel ønsker å motta tiltak. Selv om ungdommen i mellomtiden har flyttet til en annen kommune, er det fraflyttingskommunen som har dette ansvaret.

Sosialtjenesteloven

Informasjon og kartlegging

Kommunen skal sikre at unge som har eller har hatt tiltak fra barneverntjenesten får informasjon om sosiale tjenester når de har behov for det. Kommunen skal også sikre at unge får tilbud om samtale ved første kontakt med NAV-kontoret og deretter ved behov. Kommunen skal videre sikre at unge får sin situasjon og sitt behov kartlagt og at den unge får medvirke i denne kartleggingen.

Dersom det avdekkes at en ungdom har behov for tjenester fra barnevernet skal NAV-kontoret informere om ettervern og om muligheten til å ombestemme seg dersom den unge har takket nei til ettervern. NAV-kontoret skal også bistå den unge med å kontakte barnevernet dersom den unge ønsker det. Disse kravene fremgår av sosialtjenesteloven §§ 17, 18 og 19, jf. § 4, jf. § 43, § 5 og forvaltningsloven §§ 11 og 17, jf. forskrift om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Opplysning, råd og veiledning

Tjenesten opplysning, råd og veiledning følger av sosialtjenesteloven § 17 og skal tilpasses den enkeltes behov og baseres på aktiv involvering og deltakelse. Kommunen skal sikre at unge som har eller har hatt tiltak fra barneverntjenesten, får opplysning, råd og veiledning etter sitt konkrete behov, og at ettervern er en del av veiledningen. NAV-kontoret skal også samarbeide med barneverntjenesten om hvordan tjenesten skal gis og hvilken av de to tjenestene som er nærmest til å gi tjenesten, jf. sosialtjenesteloven §§ 4 og 5.

Tjenesten opplysning, råd og veiledning vil kunne være særlig viktig for unge som har eller har hatt tiltak fra barneverntjenesten. Ungdommer med barnevernserfaring har ofte få voksne å støtte seg til, og kan derfor ha større behov for råd og veiledning enn andre i tilsvarende aldersgruppe. For unge som takker nei til ettervern og som ikke ønsker kontakt med barneverntjenesten kan det også være aktuelt å motivere til å gjenopprette kontakten med barneverntjenesten.

For unge voksne med barnevernserfaring er overgangsfasen fra barn til voksen, bolig, utdanning, arbeid, helse, økonomihåndtering, støttepersoner og nettverk aktuelle temaer for veiledningen.

Økonomisk stønad med vilkår

Rett til stønad til livsopphold reguleres av § 18. Nav-kontoret skal undersøkte om den enkelte er sikret et forsvarlig livsopphold basert på en konkret og individuell vurdering. Dersom stønad innvilges etter sats, må det argumenteres for hvorfor dette er tilstrekkelig til å sikre den enkelte ut fra de konkrete forhold.

Stønad kan i særlige tilfeller innvilges etter § 19 etter en konkret og individuell vurdering. Bestemmelsen skal sikre eventuelle behov som ikke dekkes gjennom § 18. For unge med barnevernserfaring kan det være aktuelt å dekke særskilte utgifter i en overgangsfase før annen inntekt er på plass.

Vilkår om aktivitet skal stilles med mindre tungtveiende grunner taler mot det, jf. § 20a. Nav-kontoret må foreta en konkret, individuell vurdering av hvilke aktiviteter som er hensiktsmessig for den enkelte, og samarbeide med barneverntjenesten om bruk av vilkår dersom den unge har etterverntiltak og samtykker til det. Den unges behov, synspunkter og ønsker skal tas med i vurderingene.

Brukermedvirkning er en forutsetning for individuelle vurderinger i NAV, jf. sosialtjenesteloven § 42.

2.2 Ungdommens rett til å medvirke

Brukermedvirkning er et sentralt prinsipp i barneverntjenesten og ved NAV-kontoret, og en forutsetning for forsvarlige tjenester. Kravet om brukermedvirkning fremgår av følgende bestemmelser:

- Barnevernloven § 1-6: *«Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører barnet etter denne loven. Barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon og har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter. Barnet skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for, kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til.»*
- Sosialtjenesteloven § 42: *«Tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med tjenestemottaker, og det skal legges stor vekt på hva vedkommende mener.»*

Dette krever at kommunen sikrer at unge involveres i valg og vurderinger gjennom hele forløpet, og at det skal legges stor vekt på hva den enkelte mener. Medvirkningen skal være synlig, gjennomgående og sammenhengende i hele saksgangen. Det betyr at ungdommens synspunkter og meninger skal fremkomme i kartleggingen, vurderinger, begrunnelser, avgjørelser, samarbeid og koordinering. Hvis tjenesteenheten velger å ikke ta hensyn til ungdommens synspunkter skal dette begrunnes i saken.

Forutsetningene for å medvirke kan være varierende, og hva som kan forventes av medvirkning må til enhver tid stå i forhold til den unges alder, modenhet, motivasjon, mestringsevne og personlige ressurser. For at brukermedvirkningen skal være reell, må barneverntjenesten og NAV-kontoret sørge for at den unge får informasjon som er tilpasset den enkeltes modenhet, situasjon og forutsetninger. Hvis tjenestetilbudet ikke er i samsvar med det den unge mener og ønsker, må beslutningen begrunnes på en måte som han/hun forstår.

2.3 Forsvarlighetskravet

Barnevernloven § 1-4 og sosialtjenesteloven § 4 slår fast at kommunen er forpliktet til å sørge for at tiltak og tjenester er forsvarlige. Tjenestene må ha tilfredsstillende kvalitet, ytes i tide og i et tilstrekkelig omfang.

Forsvarlighetskravet er rettet mot både tjenester og tiltak, og innebærer krav til ledelse, organisering og styring. Det er en nær sammenheng mellom kravet til forsvarlighet og kravet om internkontroll for å sikre at oppgavene blir utført i samsvar med krav fastsatt i medhold av lov, jf. barnevernloven § 2-3 tredje ledd og sosialtjenesteloven § 5. Forsvarlighetskravet har et helhetlig utgangspunkt og innholdet må tolkes i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i barnevernloven og sosialtjenesteloven.

Kommunen kan innenfor lovens rammer organisere virksomhetene og tjenestene ut fra lokale forutsetninger og behov, så lenge kravet til faglig forsvarlighet overholdes.

Kilder som brukes i normeringen av forsvarlig praksis:

- Rundskriv til barnevernloven, «Barnevernloven § 1-3 – tiltak for ungdom over 18 år»
- Saksbehandlingsrundskrivet til barnevernloven
- Rundskriv til sosialtjenesteloven, utgitt av Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir) i 2012
- «Veileder til sosialtjenesteloven § 17», utgitt av AVdir i 2014
- «Veileder til bruk ved økonomisk rådgivning», utgitt av AVdir i 2013
- «Retningslinjer for samarbeid mellom barneverntjenesten og Nav-kontoret», utgitt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og AVdir i 2016
- Brev fra AVdir til Fylkesmannen i Vestfold av 7.6.17 og til Fylkesmannen i Troms av 20.4.18, begge om tilgjengelige sosiale tjenester

Faglige retningslinjer, rundskriv og veiledere bidrar til å gi forsvarlighetskravet et innhold, men anbefalingene benyttes ikke alene som grunnlag for lovbrudd.

2.4 Samarbeid og koordinering

Ungdom som har hatt tiltak i barneverntjenesten kan ha behov for, og rett til tjenester fra både barneverntjenesten og NAV-kontoret. Selv om tjenesten i seg selv kan være forsvarlig, kan det være behov for at tjenestene samarbeider for at den enkelte ungdom skal få et helhetlig tjenestetilbud som er tilpasset hans/hennes situasjon, og behov.

Barneverntjenesten og sosialtjenesten i Nav er forpliktet til å samarbeide med andre tjenesteenheter og sektorer. Samarbeid og koordinering av tjenester er avgjørende for at unge i målgruppa skal få forsvarlig tjenestetilbud. Kommunen bør derfor på systemnivå mellom tjenestene, ha generelle rutiner/avtaler som viser hvem som skal ha ansvaret for hvilke tjenester. Det er ikke et krav om at samarbeidsavtaler skal være skriftlige. Ledelsen og de ansatte bør imidlertid kjenne til, og kunne beskrive hvordan kommunen har løst

ansvarsdelingen mellom tjenestene. Ved utarbeidelse av rutiner/avtaler må det tas utgangspunkt i ungdommens behov, slik at ansvarsdelingen sikrer at ungdommer ikke blir stående uten nødvendige tjenester.

Kommunens generelle plikt til å samarbeide er presisert i barnevernloven § 3-2 og sosialtjenesteloven § 13. Plikten til å samarbeide på individnivå følger av bestemmelsene om tiltak og tjenester, som i reglene om individuell plan i barnevernloven § 3-2 a og sosialtjenesteloven § 28.

Taushetsplikten er i utgangspunktet til hinder for at opplysninger om en ungdom som ansatte i barneverntjenesten eller på Nav- kontoret får kjennskap til gjennom sitt arbeid, gis videre eller gjøres tilgjengelig for uvedkommende. Bestemmelsene som regulerer samarbeid gir ikke hjemmel til å fravike taushetspliktsreglene i barnevernloven § 6-7 og sosialtjenesteloven § § 43 og 44, jf. forvaltningsloven § 13 til § 13 e. Samtykke fra den unge er derfor nødvendig for at tjenestene skal kunne utveksle informasjon i enkeltsaker.

2.5 Krav til skriftlighet

Etter forvaltningsloven § 11 d skal muntlige opplysninger av betydning for saken så vidt mulig nedtegnes eller protokolleres. Videre forutsetter forvaltningsloven §§ 17 og 18 indirekte skriftlighet ved at partene skal kunne gjøre seg kjent med sakens opplysninger og sakens dokumenter.

Barneverntjenesten og NAV-kontoret skal dokumentere sentrale og relevante opplysninger om ungdommen i den løpende tjenesteytingen. Det skal være synlig hva tjenestene har gjort for den enkelte, og hvorfor det er gjort. Dokumentasjonsplikten er en naturlig følge av forsvarlighetskravet og plikten til internkontroll.

Saksbehandling må bygge på skriftlighet og nødvendig dokumentasjon. Dette er nødvendig for å sikre kontinuitet, etterprøvbarhet av grunnlag for beslutninger, barns mulighet til senere å få avklart viktige sider ved sin egen historie, og ikke minst for å sikre at kommunens ledelse kan kontrollere, og avdekke svikt.

2.6 Krav til enkeltvedtak

Avgjørelser som gjelder tiltak og tjenester etter barnevernloven skal regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. barnevernloven § 6-1 andre ledd.

Alle tildelinger, avslag og endringer av sosiale tjenester og fastsetting, endringer og konsekvenser av vilkår skal skje gjennom enkeltvedtak, jf. sosialtjenesteloven § 41 andre ledd.

Det vises til pkt. 2.1 om barnevernloven, der barneverntjenestens plikt til å fatte enkeltvedtak ved innvilgelse, avslag og/eller avslutning av ettervernstiltak er nærmere beskrevet.

2.7 Styring og ledelse

Krav til ledelse, organisering og styring er viktige elementer i kommunens ansvar for å tilby og yte forsvarlige tjenester. Kommunens plikt til å føre internkontroll følger av barnevernloven § 2-1 andre ledd, med forskrift om internkontroll etter barnevernloven, og sosialtjenesteloven § 5, med forskrift om internkontroll i kommunalt Nav.

Internkontrollplikten innebærer at kommunen skal ha systematiske tiltak som sikrer at aktiviteter knyttet til å tilby og yte tiltak og tjenester til unge planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med de lov- og forskriftskrav som regulerer aktivitetene.

Styringssystemet skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig.

Det følger av barnevernloven § 2-1 syvende ledd og sosialtjenesteloven § 6 at kommunen skal sørge for at ansatte som yter tjenester etter loven har tilstrekkelig kompetanse til å utføre arbeidet på en forsvarlig måte. Kommunen har ansvaret for å gi nødvendig opplæring ved behov.

Kontaktpersoner/veiledere som jobber med ungdom må ha kunnskap om de særlige utfordringene unge som har ettervern eller har hatt barneverntiltak kan ha. De ansatte vil også ha behov for kunnskap om det øvrige hjelpeapparatet som det vil være naturlig å samarbeide med, ved bistand og oppfølging av unge.

3. Beskrivelse av faktagrunnlaget

3.1 Organisering, bemanning, ansvar og myndighet – Melhus kommune

3.1.1. Overordnet om organisering og myndighet

Melhus kommune har 16 562 innbyggere hvorav 3844 er under 18 år. ¹ Andelen barn (0-17 år) i kommunen er høyere enn i landet som helhet, mens andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt, er lavere enn i landet som helhet. ²

I Melhus ligger NAV og barneverntjenesten under ansvaret til kommunalsjef for Helse og Velferd, i enhet for Familie og forebygging. Kommunalsjef for Helse og Velferd er en del av rådmannens strategiske ledergruppe.

Det er ansatt en egen enhetsleder for Familie og forebygging, som har ansvar for NAV, Psykisk helsetjeneste, Rus- og tiltakstjenesten, Barneverntjenesten, PPT, Helsestasjon- og skolehelsetjenesten.

Melhus kommune er under omorganisering, og Familie og forebygging vil fra 01.01.20 endre navn til Barne- og familietjenesten og inkludere barnevern, helsestasjon og skolehelsetjenesten, PPT, fysio/ergo og Bo og avlastning. NAV vil organiseres under enheten Arbeid, psykisk helse og rus.

Familie og forebygging i Melhus har etablert en Familiesentermodell, Familiens Hus, der alle enheter er representert i et ukentlig møte. Formålet med møtet er å drøfte saker samt heve kunnskapsnivået i tjenesten. Familiens Hus har familier med barn under 16 år som målgruppe. Under intervjuene gikk det imidlertid frem at det er ønskelig å etablere noe tilsvarende med eldre barn/ungdommer som målgruppe.

Kommunene Skaun og Melhus har inngått skriftlig avtale om interkommunalt samarbeid for kommunens barneverntjenester fra og med 1. januar 2018. Det er Melhus kommune som er vertskommune, og Skaun kommune har delegert all myndighet innenfor barnevernsområdet til Melhus.³

3.1.2 Barneverntjenesten

Enhetsleder for Familie og forebygging har et overordnet administrativt og faglig ansvar for alle deltjenester organisert under enheten, inkludert NAV og barnevern.

Barneverntjenesten er organisert med barnevernleder og to fagledere; fagleder mottak/undersøkelsesteam og fagleder tiltak/omsorgsteam. Denne organiseringen kom på plass i etterkant av at barneverntjenesten etablerte interkommunalt samarbeid med Skaun kommune på barnevernsområdet. Pr. 1. mai 2019 oppgis det at det er 26 personer som er ansatt i tjenesten, inkludert ledelse. Av 26 er 10 ansatte ute i permisjon eller sykmelding. Syv ansatte er ansatt i vikariat. Tjenesten er organisert i to team; mottak/undersøkelse og tiltak/omsorg. Mottak- og undersøkelsesteamet består av åtte kontaktpersoner i tillegg til fagleder, mens tiltak- og omsorgsteam består av syv kontaktpersoner i tillegg til fagleder. I mottak- og undersøkelsesteamet er det opprettet et eget mottak som består av fagleder og tre kontaktpersoner.

Barnevernleder har vært ansatt siden august 2016. På daværende tidspunkt var det ikke faglederstillinger i tjenesten. Dette kom på plass i 1.8.2017 og 15.9.2018. Fagleder er barnevernleders stedfortreder.

Tjenesten har utarbeidet en oversikt over oppgavefordeling i barneverntjenesten. Av denne går det frem at barnevernleder har overordnet fag-, personal- og økonomiansvar. Barnevernleder har videre ansvar for utviklingsarbeidet og å sikre godt samarbeid med aktuelle instanser. Faglederne har ansvaret for å drifte hvert sitt team, og sikre en faglig forsvarlig tjeneste. Dette innebærer blant annet å fordele arbeidsoppgaver, ha oversikt over det faglige arbeidet og veilede, samt støtte kontaktpersonene. Videre skal faglederne bistå barnevernleder i utviklingsarbeid.

Kontaktpersonene skal følge opp familiene i enkeltsakene og bidra til utvikling av gode barneverntjenester.

3 Samarbeidsavtale interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern.

Tjenesten har ansatt en person som tar ansvar for alle merkantile oppgaver ved tjenesten; post, anvisninger, lister, påmeldinger med mer. Videre bistår merkantil leder i arbeidet med budsjett og fravær.

Barneverntjenesten avholder personalmøte hver 14. dag der hele avdelingen deltar. Månedlig avholdes det fagdag der formålet er å tilegne seg ny kunnskap, samt sikre erfaringsutveksling. I disse møtene benyttes både interne og eksterne ressurser.

Mottak/undersøkelsesteam og tiltak/omsorgsteam har ukentlige møter. Møtene ledes av fagleder, men alle har et ansvar for å melde inn aktuelle tema. Målet med teammøtene er oppfølging av kontaktpersonene, samt sikre forsvarlig kvalitet i saksarbeidet i tjenesten. Dette

gjøres også via individuell saksgjennomgang mellom fagleder og kontaktperson, ca. hver 14. dag. Møtene tilpasses den enkeltes behov.

Hver sjettede uke avholdes det fagdag, der interne og eksterne forelesere inviteres inn. I tillegg avholdes det årlig en fagdag med utgangspunkt i juridiske problemstillinger, der advokatfirmaet som kommunen benytter, inviteres inn.

Kompetanse

Som nevnt i punkt 3.1.1. har barneverntjenesten hatt en høy andel ansatte som har vært sykmeldte eller vært ute i permisjon. Dette har nødvendiggjort høy bruk av vikarer. Alle ansatte, inkludert vikarer har høyere helse- eller sosialaglig utdanning (bachelor). De aller fleste ansatte er utdannet barnevernspedagog eller sosionom, hvorav flere har tilleggs-/videreutdanninger, samt mastergrad. Faglederne gjennomfører pt. nasjonal videreutdanning i barnevernfaglig jus. To ansatte har fått opplæring i bruk av barnesamtalen våren 2019. I tillegg har tjenesten gjennomført utviklingsprosjektet «Å snakke med barn» i perioden april – juni 2019. Dette har bestått av kollegaveiledning i par.

Deltakelse på øvrige kurs og konferanser vurderes ut fra oppgaver og behov i tjenesten.

3.1.3 NAV Melhus

NAV Melhus er organisert med to avdelinger med til sammen fire tverrfaglige team: to oppfølgingsteam, ungdomsteam og flyktingeteam, i tillegg til gjeldsrådgiver. Ungdomsteamet betjener i utgangspunktet tjenestemottakere opptil 25 år, i tilsynet kommer det frem at de unge noen gang følges opp også ut over 25 år av ungdomsteamet. Avdelingsleder for Ungdomsteam og Flyktingeteam er også nestleder ved kontoret, stedfortreder for leder, og har fagansvar for de kommunale tjenestene. Kontoret har 31 ansatte, inkludert leder, hvorav 5 ansatte jobber i Ungdomsteam. NAV Melhus har eget Jobbhus for ungdom.

NAV Melhus har kontormøter annenhver uke, med tema som angår alle ansatte: HMS, rutiner, IKT, satsningsområder mm., samt besøk av eksterne samarbeidspartnere. Det er faste fagmøter for sosiale tjenester hver uke, med gjennomgang av portefølje og prioritering av hastesaker. Det gjennomføres også egne tverrfaglige møter i Ungdomsteam og Flyktingeteam en gang i uka, der fokus er helhetssituasjonen rundt den enkelte. Leder og avdelingsleder deltar i tillegg i flere tverrfaglige fora i kommunen.

3.1.4 Rapportering og informasjonsflyt mellom enhetsledere og kommunalsjef

Melhus kommune bruker rapporteringssystemet Stratsys.

Barnevernleder og NAV-leder sender regelmessig skriftlige statusoppdateringer til enhetsleder og kommunalsjef for Helse og Velferd i Melhus. Både barnevernleder og NAV-leder er opptatt av å sikre informasjonsflyt, slik at kommuneledelsen er kjent med status i tjenestene. Det gjennomføres ledermøter i enhet familie og forebygging en gang pr. måned, der både NAV-leder og barnevernleder deltar.

Ledelsens gjennomgang gjennomføres av kommunalsjef eller rådmannen i Melhus årlig, der en ser på året som er gått sammen med avdelingslederne. Dette gjelder både barnevern og NAV. Enhetsleder deltar også ved gjennomgangen. Det gikk frem under tilsynet at ettervern har ikke

vært tatt opp i disse møtene.

Av intervju gikk det frem at det er kort vei mellom nivåene og at de er tilgjengelige for hverandre ved behov.

3.1.5 Styring og informasjonsflyt mellom samarbeidskommunene i interkommunalt barnevern

Melhus og Skaun kommune har inngått avtale vedrørende interkommunalt samarbeid om barneverntjenesten. Fra og med 1.1.2018 ble Melhus kommune vertskommune for barneverntjenesten for Skaun og Melhus. Av samarbeidsavtalen om interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern, går det frem at det er opprettet en styringsgruppe for virksomheten bestående av representanter fra hver kommune, oppnevnt av rådmennene i deltakerkommunene. Formålet med styringsgruppen er å sikre god dialog og informasjonsflyt vedrørende økonomi, drift og utvikling av tjenesten. Styringsmøtene skal avholdes ved behov og minimum 2 ganger i året. Av intervju gikk det frem at styringsmøtene er blitt avholdt som planlagt, og at det i tillegg gjennomføres fire faste årlige møter mellom enhetsleder i Barn, Familie og Helse i Skaun kommune, enhetsleder i Familie og forebygging i Melhus kommune og barnevernleder.

Av samarbeidsavtalen går det videre frem at saker som angår samarbeidskommunen og som er av prinsipiell betydning skal forelegges samarbeidskommunen for avgjørelse. I intervju fremstår ledelsen å være omforente om at de er tilgjengelige for hverandre og opplever god informasjonsflyt mellom nivåene og på tvers mellom kommunene.

3.2 Organisering, bemanning, ansvar og myndighet – Skaun kommune

3.2.1 Overordnet organisering

Skaun kommune har 8231 innbyggere hvorav 2154 er under 18 år. ⁴ Andelen barn (0-17 år) i kommunen er høyere enn i landet som helhet, mens andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er lavere enn i landet som helhet. ⁵

NAV er organisert som egen enhet under rådmannen.

Skaun kommune har etablert et familiesenter for barn, ungdom og voksne med ulike utfordringer i hverdagen. Fagpersoner fra Barn, familie og helse, barneverntjenesten og NAV er tilgjengelig for råd- og veiledning i senteret. Formålet med tilbudet er å bidra til tidlig innsats overfor den enkelte og familier.

3.2.2. Barneverntjenesten

Det er leder for Barn, Familie og Helse i Skaun kommune som har ansvaret for å følge opp den interkommunale barneverntjenesten. Dette skjer via styringsmøtene, og andre faste møter med enhetsleder for Familie og forebygging, samt barnevernleder i Melhus kommune. Avdekkes det avvik som ikke blir fulgt opp, rapporterer leder for Barn, Familie og Helse til rådmannen om dette. Det vises for øvrig til punkt 3.1.5.

Videre vises det til punkt 3.1, der organisering av den interkommunale barneverntjenesten beskrives nærmere.

3.2.3 NAV Skaun

NAV-kontoret er organisert med leder og fagansvarlig og har totalt 13 ansatte. Kontoret er inndelt i to avdelinger som jobber med henholdsvis kommunale og statlige tjenester. I tillegg har kontoret et eget ungdomsteam som jobber tverrfaglig med ungdom mellom 18 og 30 år. NAV-leder rapporterer direkte til rådmann.

NAV-kontoret har ukentlige sosialfaglige møter, i tillegg til tavlemøter hvor det er satt av tid til sosiale tjenester.

Det er fagansvarlig som hovedsakelig godkjenner alle vedtak. Dersom fagansvarlig ikke er tilstede har NAV-kontoret en praksis for at saksbehandlere godkjenner saker til hverandre.

På tilsynstidspunktet hadde NAV 59 brukere mellom 17 og 23 år.

3.3 Barneverntjenesten i Melhus og Skaun

3.3.1 Internkontroll

Det vises til det som er beskrevet over vedr. møttestruktur under pkt. 3.1.2 som er viktig for å kvalitetssikre tjenestens arbeid i enkeltsaker.

Barneverntjenesten bruker fagprogrammet «Familia», der all saksbehandling blir dokumentert. Det er lagt til rette for tilgang til lovdata og andre digitale verktøy til hjelp i saksbehandlingen.

Barneverntjenesten abonnerer på Vismas «Veilederen for barnevern», som tilbyr nettbasert oppslagsverk for juridiske problemstillinger, e-kurs og faglig svartjeneste. Det er en forventning fra ledelsen at de ansatte benytter seg av tilgjengelige verktøy ved behov. Relevante endringer i lov eller forskrift, samt eventuelle nye veiledere gjennomgås i tjenestens ukentlige teammøter. Ansvar for dette er lagt til faglederne.

Nytilsatte i barneverntjenesten får opplæring i fagverktøyet «Familia» av superbrukere i tjenesten.

Tjenesten har nylig (28.10.2019) revidert sin skriftlige rutine for internkontroll som konkretiserer innhold, samt kommunens og barneverntjenestens arbeid med å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere praksis, jf. barnevernloven § 2-1 annet ledd og internkontrollforskriften.

Det fremgikk under tilsynet at tjenesten har hatt et omfattende arbeid med evaluering og revidering av rutiner for å styrke tjenestens internkontroll. Under tilsynsbesøket ble det lagt frem følgende nye og reviderte rutiner:

- Oppgavefordeling barneverntjenesten: Barnevernleder – fagleder – saksbehandler
- Årshjul internkontroll, gjeldende fra 30.10.2019
- Mappek kontroll (barnevernmappene) gjeldende fra 30.10.2019
- Egen vurdering omsorg, gjeldende fra 30.10.2019
- Ettervern, gjeldende fra 30.10.2019

Videre har det nylig vært en gjennomgang av kommunens kvalitets- og avvikssystem (EQS). Barneverntjenestens rutiner skal legges inn i EQS. Under tilsynet gikk det frem at både EQS som fagsystem og de reviderte rutinene er nytt/nye og ikke implementert på tilsynstidspunktet.

Gjeldende internkontroll skal imidlertid gjennomgå med alle ansatte ved innføring og ved endring, samt ved ansettelse av nye. Tjenestens internkontroll og rutiner ligger tilgjengelig for alle ansatte via kommunens intranett.

Kommunen har jobbet med hva det skal meldes avvik på og hvordan dette skal gjøres i EQS. Temaet har vært (og er) fast punkt i ledermøtene. Faglederne melder avvik på det som er knyttet til fagutøvelsen, mens barnevernleder melder avvik på det som er personalrettet.

Barneverntjenesten har fremlagt en liste med punkter som beskriver hvordan de skal sikre bruk av erfaringer fra barn/unge og foreldre i sitt forbedringsarbeid. Listen er ikke datert, og det er noe uklart når denne er utarbeidet.

Av ovennevnte liste går det frem at barneverntjenesten gjennomfører brukerundersøkelser hvert annet år. Neste undersøkelse skulle derfor gjennomføres høsten 2019. Det er uklart for Fylkesmannen om dette ble gjennomført. Melhus kommune har etablert et direkte samarbeid med Forandringsfabrikken og deltar i fagutviklingsarbeidet MITT LIV, der barn og fagfolk samarbeider om å utvikle trygge og nyttige skoler og hjelpesystemer. Barneverntjenesten har benyttet såkalte Barnevernsproffer på to fagdager der øvrige avdelinger i kommunen også var invitert. Dette har vært enkeltungdommer som har hatt en tilknytning til Melhus.

Kontaktpersonene skal systematisk innhente voksne og barns erfaringer i avslutning på alle møter. Under tilsynet fremkom det imidlertid usikkerhet hvorvidt dette er tilstrekkelig implementert og om det dokumenteres. En slik praksis kom ikke frem via innhentede dokumenter i forbindelse med tilsynet.

Hjelpetiltak tilstrebes evaluert sammen med barn/unge/foreldre, og deres stemme skal gå frem av evalueringen.

Barneverntjenesten har besluttet at barnets stemme og mening skal gå frem av alle vedtak. Leder oppgir at hun returnerer vedtak der dette ikke fremgår.

3.3.2 Ettervern

Fylkesmannen innhentet i forkant av tilsynet mapper for totalt 12 ungdommer i alderen 16 – 23 år som var registrert hos barneverntjenesten. Under selve tilsynsdagene ble det innhentet avgrenset dokumentasjon for ytterligere fire ungdommer. I tillegg ble det innhentet oppdatert informasjon og dokumentasjon for seks av de 12 førstnevnte ungdommene.

Av intervjuene gikk det frem at barneverntjenesten er opptatt av å følge opp ungdom og at de som har behov for ettervern skal få det. Imidlertid har barneverntjenesten et langt lavere antall barn og unge med hjelpetiltak generelt og ettervernstiltak spesielt, sett opp mot sammenlignbare kommuner/tjenester. Antallet som mottar ettervern er imidlertid økende, se tabell.

Antall ungdommer med ettervernstiltak iht. barnevernloven

	1. halvår 2018	2. halvår 2018	1. halvår 2019	2. halvår 2019
Melhus	3	6	8	
Skaun	1	2	3	
Totalt	4	8	11	

Det fremgår i de fleste intervju at ansatte, ledere i barneverntjenesten og kommuneledelsen er klar over dette, men usikre på hva som er årsaken. Det gis uttrykk for at det er ønskelig å utforske dette ytterligere. Momenter som kom frem under refleksjonene i intervjuene var blant annet; manglende bredde i hvilke tiltak tjenesten har tilgjengelig (tiltaksvifta), lave netto driftsutgifter til barnevern pr. innbygger, uklare/utdaterte rutiner når det kommer til ettervernsområdet, samt kommunenes sosiodemografi.

Av intervjuene gikk det frem at ansatte og ledere vurderer at ettervern er viktig, og som skal tilbys ungdom i en overgangsfase generelt, og ungdom i videregående skole spesielt.

Dokumentgjennomgangen viser imidlertid at dette ikke er en omforent *praksis* per i dag, og at ikke alle ungdommer får informasjon og/eller tilbud om ettervern i tråd med lovkrav.

Tilsynet avdekket at barneverntjenesten ikke sikrer at *alle* ungdommer gis korrekt, tilstrekkelig og tilpasset informasjon om ettervern. I flere saker kunne en ikke se at barneverntjenesten har orientert ungdommene om hva ettervern er og hva deres rettigheter er i denne sammenhengen. Videre fremgår det ikke av dokumentasjonen om barneverntjenesten foretar konkrete vurderinger av *når* ettervern skal tas opp med ungdommen, samt sikrer at ungdommen for tilstrekkelig informasjon i god tid før de fyller 18 år.

Dokumentgjennomgangen viste at flere saker om hjelpetiltak ble avsluttet når ungdommene var 16 – 18 år. Dette var ungdommer som fremsto med omfattende risikofaktorer; vold, fattigdom, psykisk og fysisk uhelse og rus. Fylkesmannen vurderer at barneverntjenesten burde ha fulgt opp disse ungdommene over lenger tid enn det som ble gjort.

Tilsynet avdekket at barneverntjenesten ikke fatter avslutningsvedtak i alle saker når hjelpetiltak avsluttes. Dette omfatter både de sakene som avsluttes før ungdommen fyller 18 år og de som avsluttes etter at ungdommen har fylt 18 år (ettervernstiltakene). I tillegg avdekket dokumentgjennomgangen at barneverntjenesten ikke sikrer at alle unge får uttale seg før etterverntiltaket avsluttes.

Barneverntjenesten dokumenterer ikke i alle vedtak at det er foretatt en barnets beste – vurdering, samt hva som er barnets/den unges synspunkt. Det gikk frem under intervjuene at tjenesten har iverksatt et arbeid med å endre måten å skrive vedtak på, men at dette ikke er en innarbeidet og implementert praksis per i dag.

Saksgjennomgangen viste en ungdom som takket nei til ettervern. Aktuelle ungdom er ikke kontaktet i ettertid.

Se punkt 3.6 vedrørende samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV.

3.4 NAV Melhus

3.4.1 Internkontroll

Myndighet på sosialtjenesteloven sitt område er delegert fra rådmann til virksomhetsleder familie og forebygging i delegasjonsreglement av 10.02.2004. Reglementet er sist revidert 05.02.2013, og er ikke oppdatert og dekkende i henhold til sosialtjenesteloven. Kommunen har fullmaktsskjema der myndighet delegeres videre fra enhetsleder til avdelingsleder/NAV-leder.

Kommunen har formidlet skjemaet, men dette er ikke utfyllt og signert av enhetsleder. Det foreligger derimot delegasjonsreglement der fag- og personalansvar er delegert fra NAV-leder til avdelingslederne. Avdelingsleder for kommunale tjenester signerer vedtak, men har en stedfortreder som gjør dette ved fravær.

NAV Melhus har egen virksomhetsplan der tjenestens organisering, visjon, verdier og prioriteringer for 2019 fremgår. Tilgjengelige tjenester, økt kompetanse og fokus på konkrete og individuelle vurderinger av tjenestemottakers hjelpebehov er blant hovedsatsningene for sosiale tjenester. Kontoret skal ha fokus på kartlegging, blant annet ved bruk av verktøyene

«Funksjonssirkelen» og VIP-24. Tjenesten skal ha fokus på samarbeid med andre aktører. Barnevern er ikke nevnt blant aktuelle samarbeidspartnere i virksomhetsplanen, men i tilsynet fremgår det likevel at det er fokus på å utvikle dette samarbeidet blant annet ved samarbeidsmøter to ganger i året på ledernivå. Ungdom er prioritert som gruppe i virksomhetsplanen.

Kontoret har egen kompetanseplan for 2019. Alle ansatte skal ha kompetanseutvikling på digitalisering, der Digisos er ett av verktøyene, Veiledningsplattformen med spesielt fokus på ungdom under 30 år, inkluderingskompetanse, psykisk helse og markedsarbeid. Nyansatte får tilbud om å delta på «Ny i NAV», og grunnopplæring i sosialtjenesteloven. Kontoret ønsker kompetanseutvikling blant ansatte, flere tar videreutdanning og det oppleves å være en raushet for å delta på kurs.

Kontoret har faste ukentlige fagmøter tverrfaglige møter i Ungdomsteam, der endringer i regelverk, saksdrøftinger og andre relevante fagtema kan drøftes. Klagesaker som har vært hos Fylkesmannen gjennomgås. Ansatte opplyser at det foreligger ulike fagrutiner for sosiale tjenester på fellesområdet, blant annet knyttet til nødhjelp. Disse er ikke fremlagt i tilsynet.

Kontoret har en liste over arenaer for brukererfaringer som kan brukes i forbedringsarbeidet, men denne er ikke datert og fremstår ikke som en klar rutine eller oversikt over praksis for bruk av erfaringer. Det gjennomføres brukerrådsmøter med brukerutvalget i Melhus fire ganger i året, men her er det ingen representanter for ungdom.

NAV-kontoret har både kommunalt og statlig avvikssystem. Det har vært ett avvik på statlig side i 2019, ingen på kommunal side. Avvik har tradisjonelt vært meldt på hendelser knyttet til sikkerhet.

3.4.2 Informasjon og kartlegging

Det er stort fokus på oppfølging av ungdommer og tilgjengelige tjenester i Ungdomsteamet. Det fremgår av intervju og dokumentasjon i tilsynet at det tilbys samtale ved første kontakt med NAV-kontoret. Ansatte i ungdomsteamet er tilgjengelige på mobil, og møter også ungdommene utenfor NAV-kontoret.

Dokumentasjonen i tilsynet viser at det er journalført flere samtaler med ungdommer. Det gis individuelt tilpasset informasjon og veiledning om de sosiale tjenestene, men sakene viser få spor av veiledning og informasjon om barneverntjenestens tjenester om ettervern. Ansatte fremstår likevel å ha god kunnskap om ettervern, og de oppgir at de vet hvor de skal henvende seg ved behov.

NAV kontoret bruker «Funksjonssirkelen» som kartleggingsverktøy, og det er stort fokus på å kartlegge ungdommene – sammen med ungdommene. Ansatte er godt kjent med verktøyet og bruker det i praksis. Jobbhuset fungerer delvis som en kartleggingsarena der veileder kommer tett på ungdommen. Dokumentasjonen viser likevel at ungdommenes økonomi ikke nødvendigvis er kartlagt ut over det som løpende opplyses i forbindelse med søknader, og det er lite fokus på å kartlegge behovet for å innvilge tjenesten «Opplysning, råd og veiledning». Kontoret har eget skjema for beregning av økonomisk stønad utviklet av gjeldsrådgiver som kan brukes som utgangspunkt for å gjøre individuelle vurderinger ved utmåling av stønad. Skjemaet er ikke brukt i noen av sakene som inngikk i tilsynet. Ansatte opplyser at de har dialog med ungdommene i forbindelse med søknad om økonomisk stønad, at de etterspør dokumentasjon på inntekter og utgifter, og også har fokus på behov for stønad ut over det det er søkt om – for eksempel i forbindelse med helsehjelp.

Kontoret arbeider med å videreutvikle «Funksjonssirkelen» slik at denne bedre dekker kartleggingsbehov opp mot ungdom. Det opplyses at mange av ungdommene er arbeidssøkere, og at kartleggingen da fremgår av det statlige saksbehandlingssystemet.

3.4.3 Opplysning, råd og veiledning

NAV Melhus har et eget prosjekt knyttet til bruk av § 17 finansiert av tilskuddsmidler. Prosjektet er ikke spesielt rettet mot ungdom, men det er fokus på tjenesten i kontoret.

En av de ansatte i ungdomsteam gir enklere økonomisk veiledning, og NAV-kontoret har egen gjeldsrådgiver som er tilgjengelige for brukere og ansatte i de tyngste sakene. Ansatte opplyser at utfordrende saker drøftes tverrfaglig i ungdomsteamet for å finne løsninger for den enkelte.

Dokumentasjon og intervju viser at det gis råd og veiledning i samtaler med ungdommene, men det foreligger ingen søknader om tjenesten og dermed heller ikke egne vedtak. Det er få spor av veiledning om ettervern. Ansatte opplyser at de gir tjenesten, men at de ikke vedtaksfester den. Enkelte vedtak om økonomisk stønad er også hjemlet i sosialtjenesteloven § 17. Ansatte opplyser at alt av dokumentasjon knyttet til oppfølging ikke nødvendig vil fremgå av det kommunale saksbehandlingssystemet.

3.4.4 Økonomisk stønad med vilkår

Dokumentasjonen viser at søknader blir behandlet, men kvaliteten på de individuelle vurderingene varierer fra sak til sak. Flere saker er godt opplyst og vurdert, men enkelte saker fremstår som tynne og uten tydelige individuelle vurderinger. En sak mangler vurdering etter § 19.

Saksgjennomgangen viser at det i liten grad foretas individuelle vurderinger knyttet til bruk av norm. Det gjøres likevel individuelle vurderinger av om det skal innvilges stønad til bestemte utgifter ut over livsoppholdsnormen. Ansatte opplever at det er rom for å innvilge stønad ut over norm, og at det er arenaer for å drøfte skjønnet og vanskelige saker. Ansatte opplever selv at det er fokus på å behandle det enkelte individuelt, også i søknad om økonomisk stønad.

Det stilles vilkår om aktivitet, for eksempel om å stå tilmeldt som arbeidssøker og å møte til avtaler. Andre eksempler på vilkår er at ungdommen aktivt skal skaffe seg deltidsjobb. I intervju kommer det frem at også Jobbhuset brukes, samt enkelte statlige tiltak, NAV-loftet og aktivitet i regi av tiltaksavdelingen i kommunen. Det er få, men noen spor i dokumentasjon på at vilkåret er drøftet med ungdommen. Ansatte er tydelige på at de ikke setter vilkår eller iverksetter tiltak som ungdommen ikke er enig i, fordi det vil virke mot sin hensikt.

3.5 NAV Skaun

3.5.1 Internkontroll

Det opplyses om at NAV Skaun er et lite kontor hvor det er lett å ha oversikt. Mye av ansvaret er lagt til fagansvarlig og til den enkelte veileder. NAV-leder deltar på sosialfaglige møter ved behov, i tillegg til at det gjennomføres månedlige møter med fagansvarlig. Leder godkjenner fagansvarlig sine vedtak, men foretar ellers lite stikkprøver av saker. Det endelige fagansvaret ligger hos NAV-leder.

Fagansvarlig opplyser å ha god oversikt over vedtakene som fattes. Ansatte opplever at det gis tilbakemeldinger fra fagansvarlig dersom det er feil eller mangler ved vedtak, men at det i liten grad gis tilbakemeldinger dersom de godkjenner saker til hverandre.

NAV-kontoret er i en prosess med å revidere og utvikle nye rutiner for å sikre mer enhetlig praksis. Det er fagansvarlig som har ansvaret for dette. Det opplyses om at det er lagt mye fokus på vedtak og vedtaksskriving. Ansatte er kjent med rutinene, men er usikker på i hvor stor grad de brukes i praksis.

Ifølge opplæringsplan for 2018 deltar ansatte på sosialfaglig nettverk og kurs via Fylkesmannen. Det lages en kompetanseplan som en del av medarbeidersamtalen og NAV-kontoret har arrangert halvdager med faglig påfyll. I tillegg deltar kontoret i et prosjekt om bedre brukermøter og det gjennomføres kollegaveiledning. Det opplyses i intervju at det er et fokus på å lære av hverandre og at kompetanse skal deles innad i kontoret.

Ansatte forteller at de opplever at de generelt har god kompetanse, men at de ønsker mer kompetanse på enkelte områder. Det foreligger ikke systematisk opplæring av nyansatte. Tidligere har det statlige avvikssystemet blitt brukt til å rapportere hendelser etter sosialtjenesteloven. Kommunen har nå fått på plass et nytt avvikssystem, men ansatte hadde på tidspunktet for tilsynet ikke fått opplæringen i hvordan dette systemet skal brukes. Det ble informert om at opplæringen ville bli gitt.

3.5.2 Informasjon og kartlegging

I vedtakene som er gjennomgått er det journalført flere samtaler med ungdommer. Det tilbys samtale ved første kontakt med NAV-kontoret og deretter ved behov. I samtalene gis det individuell informasjon, ofte i forbindelse med at det er søkt om økonomisk stønad.

Ansatte forteller at de har mye dialog med ungdommer og at de har fokus på å bli kjent. Det jobbes med å forbedre brukermøtene gjennom prosjektet «bedre brukermøter».

De fleste ansatte forteller at de ikke har tilstrekkelig informasjon om barneverntjenesten og om ettervern. Ettervern har ikke vært et tema som har vært diskutert i NAV-kontoret.

Når det gjelder kartlegging har NAV-kontoret en egen rutine, i tillegg til kartleggingsskjema. Ansatte forteller at de er kjent med at det foreligger et skjema, men de er usikre på om dette brukes i praksis. I sakene som er gjennomgått er det ikke benyttet kartleggingsskjema.

Holdeplassen er et lavterskel aktivitetstilbud i kommunen hvor mange ungdommer som har kontakt med NAV deltar. Ansatte forteller at deltakelse på Holdeplassen kan være en viktig del av kartleggingen som gjøres.

I sakene som er gjennomgått er det lite spor av systematisk og helhetlig kartlegging. Informasjon i sakene blir ofte innhentet over tid og gjennom samtaler med ungdommene. Det er derfor ulikt når og hvilken informasjon som innhentes.

Ansatte sier at de er usikre på om kontoret har lik praksis for hva som skal kartlegges, men at de opplever at de får vite hva de trenger over tid.

3.5.3 Opplysning, råd og veiledning

Sakene viser at det gis opplysning, råd og veiledning i samtaler med ungdommene. Ansatte opplyser også at de gir råd og veiledning på flere ulike områder, men mest på økonomi.

I vedtakene som er gjennomgått er det gitt råd og veiledning i vedtak, men dette gjelder i stor grad kun om økonomi og disponering av inntekt. Det er ikke tatt eget vedtak om opplysning, råd og veiledning i disse sakene.

NAV-kontoret har to gjeldsrådgivere som arbeider med økonomisk veiledning og gjeld. I intervju fremkommer det at gjeldsrådgiverne er godt tilgjengelige for både brukere og ansatte.

Ansatte forteller at de har en rutine for opplysning, råd og veiledning, men at de er usikre på i hvilken grad den brukes.

3.5.4 Økonomisk stønad med vilkår

Flere av vedtakene viser at det ikke alltid tas uttrykkelig hensyn til alle utgiftene som det er søkt om. I flere av sakene blir også deler av søknadene ikke behandlet fordi det ikke er levert etterspurt dokumentasjon. I en sak blir for eksempel søknad om husleie behandlet senere fordi søker ikke har funnet egen bolig ennå og heller ikke har levert husleiekontrakt.

Ved utmåling av stønad til livsopphold benytter NAV-kontoret egne normer for ungdom mellom 18-24 år. Det foreligger også egne normer for ungdom som bor hjemme hos foreldre. Disse normene er betydelig lavere enn statens veiledende satser.

I vedtakene er det lite spor av individuelle vurderinger tilknyttet utmåling av stønad til livsopphold. I noen saker er det gjort en kartlegging av ungdommens situasjon i forkant av vedtaket, men denne informasjonen vektlegges i liten grad ved utmålingen. I en sak kartlegger NAV-kontoret at en ungdom som bor hjemme har en vanskelig bosituasjon med anstrengt økonomi uten at det er synliggjort at dette er vektlagt i utmålingen av stønaden.

Det fremgår derimot av både vedtak og av intervju at det innvilges stønad til bestemte utgifter ut over livsoppholdsnormen. I intervju opplyser ansatte at de bruker normer som utgangspunkt for utmåling av livsoppholdet, men at de kan innvilge stønad i tillegg til konkrete utgifter.

I flere av vedtakene er det stilt vilkår om aktivitet. Eksempler på aktivitetskrav som er stilt i vedtak er å sende meldekort og å møte til samtaler eller aktiviteter som er avtalt med NAV. Vilklårene som er stilt er lite konkrete og inneholder for eksempel ikke informasjon om oppmøtetidspunkt.

I flere av vedtakene er det gitt dokumentasjonskrav med hjemmel i sosialtjenesteloven § 20 og § 20a. Det opplyses i vedtakene om at dersom dokumentasjon ikke leveres vil dette kunne medføre reduksjon eller stans av innvilget stønad.

Ansatte opplyser om at de i stor grad benytter Holdeplassen som et aktivitetstilbud. Det vurderes i liten grad om det foreligger tungtveiende grunner for å ikke delta i aktivitet. I intervju forteller ansatte at de heller ønsker at ungdommen forsøker å delta på aktiviteten en periode for å se hvordan det går. Dersom det viser seg at tiltaket ikke passer for ungdommen kan det tilbys andre aktiviteter.

3.6 Samarbeid mellom tjenestene

3.6.1 Samarbeid barneverntjenesten – NAV Melhus

Barneverntjenesten og NAV i Melhus v/ ledere har utarbeidet samarbeidsrutiner, jf. avtale av 30.04.2019 med vedlagt rutine datert 11.11.16. Slik Fylkesmannen forstår det, er samarbeidsavtalen nylig revidert etter møter mellom ledelsen i barneverntjenesten og ledelsen i NAV Melhus 13.02.19, 6.3.2019 og 30.4.2019 og 8.5.2019. Av intervju gikk det frem at den tidligere samarbeidsrutinen ikke var tilstrekkelig kjent og brukt i tjenestene.

Av referatene fra evalueringen av samarbeidsavtalen går det blant annet frem at det er ønske om at NAV skal komme tidligere inn i enkeltsaker, og at det er behov for en mer tydelig ansvarfordeling. I den nye samarbeidsrutinen av 30.4.2019 går det frem når, hva og hvem som er ansvarlig for at tjenestene vurderer, samt tar tilstrekkelige grep for å sikre et forsvarlig samarbeid mellom tjenestene. Det er utarbeidet en særskilt rutine for målgruppa ungdom fra og med 15 år.

Av samarbeidsavtalen går det frem at leder i barneverntjenesten og leder i NAV har ansvar for å sikre årlig revidering av avtalen, samt avholde årlige samarbeidsmøter og felles fagdager ved behov.

Det er ikke systematiske møter på saksbehandlernivå mellom barneverntjenesten og NAV Melhus. Kontakt etableres ut fra behov i den enkelte sak. Det er saksbehandler som har ansvar for å etablere kontakt med NAV. Av intervju gikk det frem at barneverntjenesten ønsker å følge ungdommene i lengst mulig grad, uten at NAV kobles på. NAV benevnes som viktig samarbeidspartner der ungdommene trenger bistand i forbindelse med jobb/dagtilbud. I tillegg trekkes det frem at NAV er aktuell samarbeidspartner i de tilfellene ungdom har behov for langvarig oppfølging og støtte, eller ikke nyttiggjør seg hjelpen som barneverntjenesten tilbyr. Dokumentgjennomgangen viste få saker med samtidig innsats fra både barneverntjenesten og NAV. NAV har reist spørsmål oppover i kommunen om flere ungdommer kan ha behov for ettervern enn de som har fått det innvilget.

Individuell plan er et verktøy som NAV og barneverntjenesten sjelden benytter i koordineringen og samarbeidet med andre instanser i ettervernfasen.

Barneverntjenesten deltar i flere tverrfaglige team i begge kommuner, der også NAV er representert i enkelte av dem, som for eksempel Familiesenteret.

Av intervju gikk det frem at både gammel og ny rutine er lite kjent på kontaktpersonnivå i barneverntjenesten, men at det var kjent at det var et pågående arbeid på ledernivå. I NAV er ny rutine gjennomgått i kontormøte, og fremstår som kjent også innholdsmessig blant de ansatte.

NAV har rutiner for å innhente skriftlig samtykke for samarbeid med andre etater. Ansatte i barneverntjenesten er tilgjengelige for drøfting når NAV har behov for dette.

3.6.2 Samarbeid barneverntjenesten – NAV Skaun

Barneverntjenesten og NAV Skaun kommuner v/ ledere har utarbeidet samarbeidsavtale, jf. avtale av 16.5.2019. Slik Fylkesmannen forstår det, er samarbeidsavtalen nylig etablert. I forkant av avtaleinngåelsen har det vært møte mellom ledelsen i barneverntjenesten og ledelsen i NAV Skaun 8.5.2019. Det fremgår av møtereferatet at det er et ønske om å iverksette tiltak for å gjennomføre hospitering fra NAV (Skaun) i barneverntjenesten.

I den nye samarbeidsrutinen av 16.5.2019 går det frem når, hva og hvem som er ansvarlig for at tjenestene vurderer, samt tar tilstrekkelige grep for å sikre et forsvarlig samarbeid mellom tjenestene. Det er utarbeidet en særskilt rutine for målgruppa ungdom fra og med 15 år.

Av samarbeidsavtalen går det frem at leder i barneverntjenesten og leder i NAV har ansvar for å sikre årlig revidering av avtalen, samt avholde årlige samarbeidsmøter og felles fagdag ved behov. De fleste ansatte i NAV kjenner til avtalen, men opplyser om at den ikke brukes i det daglige. Avtalen skal revideres og enkelte temaer i avtalen skal drøftes på nytt, blant annet det som går på ansvarsfordeling.

Barneverntjenesten og NAV i Skaun har gjennomført en felles fagdag 4.2.2019, der ledelsen fra barneverntjenesten var til stede. Agenda for dagen var informasjon om barneverntjenesten, saksgang, håndtering av bekymringsmeldinger, samt betydningen av at NAV også kartlegger barnas situasjon når de er i kontakt med voksne/foreldre. Det er planlagt en felles fagdag mellom NAV og Familie og helse for å bli bedre kjent.

Det er ikke systematiske møter på saksbehandlernivå mellom barneverntjenesten og NAV Skaun. Kontakt etableres ut fra behov i den enkelte sak. Det er saksbehandler som har ansvar for å etablere kontakt med NAV. Av intervju gikk det frem at barneverntjenesten ønsker å følge ungdommene i lengst mulig grad, uten at NAV kobles på. NAV benevnes som en viktig samarbeidspartner der ungdommene trenger bistand i forbindelse med jobb/dagtilbud. I tillegg trekkes det frem at NAV er en aktuell samarbeidspartner i de tilfellene ungdom har behov for langvarig oppfølging og støtte, eller ikke nyttiggjør seg hjelpen som barneverntjenesten tilbyr.

Dokumentgjennomgangen viste få saker med koordinert og samtidig innsats fra både barneverntjenesten og NAV. I sakene som er gjennomgått i forbindelse med tilsynet er det opprettet et samarbeid med barneverntjenesten i de tilfellene barneverntjenesten har tatt kontakt med NAV-kontoret.

Individuell plan er et verktøy som NAV og barneverntjenesten sjelden benytter i koordineringen og samarbeidet med andre instanser i ettervernfasen. I NAV innvilges IP til deltakere i kvalifiseringsprogrammet, og ansatte har mulighet til å bruke Sampro som verktøy. Dette benyttes i liten grad, blant annet på grunn av manglende opplæring i systemet.

Kommunen har flere felles møtearenaer for barneverntjenesten og NAV der de kan drøfte saker. Når det gjelder ungdommer trekkes koordinerende team fram som en aktuell møtearena for tjenestene.

Av intervju gikk det frem at både gammel og ny rutine er lite kjent på kontaktpersonnivå i barneverntjenesten, men at det var kjent at det var et pågående arbeid på ledernivå. Ansatte i NAV opplever ikke å ha tilstrekkelig kunnskap om barneverntjenesten og om ettervern. Ettervern har ikke vært et tema i NAV-kontoret tidligere. Det uttrykkes at samarbeid med barneverntjenesten er et risikoområde, men at det er vanskelig å se hvor mye oppmerksomhet de skal ha på området ettersom de opplever å ha få ungdommer som er i målgruppen.

Ansatte opplever at barneverntjenesten sjelden tar kontakt. Den kontakten som har vært har mest omhandlet innhenting av informasjon fra NAV i forbindelse med undersøkelsessaker.

Samarbeidet oppleves likevel som bedre nå enn tidligere.

Under tilsynet ble det avdekket at samtykke til at NAV samarbeidet med barneverntjenesten ikke var journalført i en sak. Samtykke var mottatt på SMS. NAV-kontoret har to samtykkeskjema som brukes, ett fra nav.no og ett som er egenutviklet. Ansatte forteller i intervju at de er usikre på om samtykkeskjemaet de bruker er godt nok og om det skal journalføres i det kommunale eller statlige systemet.

3.7 Samtale med ungdom i forbindelse med tilsynet

Fylkesmannen inviterte tre ungdommer til samtale i forbindelse med tilsynet. Dessverre var det ingen som takket ja til samtale. Fylkesmannen vil i ettertid evaluere om dette kunne ha vært løst på en annen måte.

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

I dette kapittelet vurderer vi fakta i kapittel 3 opp mot lovbestemmelsene i kapittel 2.

4.1. Ettervern – oppfølging av ungdom i barneverntjenesten og samarbeid med NAV

Tilsynet har avdekket at det er få ungdommer i Melhus og Skaun som mottar ettervern og oppfølging etter fylte 18 år, sammenlignet med andre kommuner. Fylkesmannens vurderinger er basert på innhentede enkeltsaker og annen dokumentasjon, samt gjennomførte intervju.

Fylkesmannen vurderer at barneverntjenesten har gjennomført et omfattende forbedringsarbeid, også på ettervernsområdet. Dette er et godt utgangspunkt for videre utviklingsarbeid i tjenesten. På tilsynstidspunktet var imidlertid rutinene nylig revidert og fremdeles ukjent for flere av de ansatte.

I intervju oppgis det at tjenesten er opptatt av å snakke med ungdom fra 16-17 årsalder om ettervern. Dette er imidlertid ikke like tydelig i tjenestens dokumentasjon. Når og hvordan ettervern er tatt opp med den aktuelle ungdommen er mangelfullt dokumentert. Enkelte saker er også avsluttet nær opptil fylte 18 år uten at det fremgår at tjenesten har vurdert eller informert ungdommen om muligheten for ettervern. Når tjenesten i tillegg ikke har en tydelig praksis for å fatte avslutningsvedtak, får ikke ungdommene oppfylt sine rettigheter til å få oppfølging etter fylte 18 år, samt retten til å påklage barneverntjenestens beslutning.

Når barneverntjenesten iverksetter eller avslutter hjelpetiltak og oppfølging, skal det fattes enkeltvedtak. Det skal gå frem av vedtaket hvorfor det er til ungdommens beste å iverksette aktuelle tiltak, eventuelt avslutte iverksatte tiltak. En viktig del av dette er å tydeliggjøre hva ungdommen selv mener. Fylkesmannen vurderer at barneverntjenesten ikke har en praksis per i dag som sikrer at dette er ivaretatt. Fylkesmannen har merket seg at barneverntjenesten har utarbeidet nye maler for vedtak, som enkelte av de ansatte har begynt å benytte. Disse fremstår som gode, der både barnets stemme og barneverntjenestens vurderinger tydelig fremgår.

Fylkesmannen vurderer at barneverntjenesten bør iverksette tiltak for å sikre at alle benytter samme vedtaksmal.

Fylkesmannen fikk under tilsynet fremlagt barneverntjenestens system for hvordan de holder oversikt over ungdommer som har ettervern, samt de som har takket nei til videre oppfølging etter fylte 18 år. På tilsynstidspunktet var det én ungdom som var aktuell jf. det sistnevnte. Til tross for at barneverntjenesten hadde en oversikt, var ikke aktuelle ungdom kontaktet i etterkant. Dette er ikke i tråd med gjeldende retningslinjer og medfører en risiko for at ungdom som *kan* ha et ønske om ny kontakt med barneverntjenesten, ikke fanges opp.

Flere av ungdommene som mottok eller hadde mottatt ettervern, hadde omfattende oppfølgingsbehov. Fylkesmannen vurderer det som positivt at barneverntjenesten formidler at de ønsker å følge opp ungdommene generelt, og særlig slik at de får fullført videregående skole spesielt. Å fullføre videregående skole er vesentlig med tanke på videre livsmestring. Imidlertid er enkelte ungdommer ikke i stand til å stå i et ordinært videregående skoleløp. Dette er ungdommer som vil kunne ha behov for støtte og oppfølging i lang tid fremover.

Tilsynet avdekket at barneverntjenesten ikke alltid utreder ungdommens helhetlige situasjon, og ikke alltid fanger opp den unges behov for sosiale tjenester fra NAV. Videre sikrer ikke barneverntjenesten tilstrekkelig samarbeid med NAV, slik at unge som trenger det, får et

helhetlig, forsvarlig og koordinert etterverntilbud. Tilsynet avdekket eksempler på at enkeltungdom med omfattende oppfølgingsbehov ble stående i en uavklart situasjon mellom barnevern og NAV, noe som medførte mangelfull koordinert hjelp og helhetlig oppfølging.

Videre avdekket tilsynet at barneverntjenesten ikke har en praksis for å vurdere om det skal opprettes individuell plan for barn og unge. Fylkesmannen vurderer at barneverntjenesten ikke har sikret en trygg overgang til voksentjenestene for alle ungdommer med behov for det.

Manglende overlapping, koordinering og helhetlig oppfølging sikrer ikke ungdommene hjelp av tilfredsstillende kvalitet og i tilstrekkelig omfang. Dette er i strid med barnevernlovens krav om forsvarlige tjenester og kravet til å samarbeide med andre instanser, jf. barnevernloven § 1-4 og § 3-2.

Til tross for at det er opprettet samarbeidsrutiner vurderer Fylkesmannen at barneverntjenesten, både på system- og saksnivå, bør iverksette tiltak for å sikre at enkeltpersoner får den hjelpen de har behov for.

Fylkesmannen vurderer at manglene i enkeltsaker samlet sett viser at Melhus kommune på tilsynstidspunktet, ikke sikrer at alle ungdommer som trenger det, får forsvarlig ettervern fra barneverntjenesten.

Særskilt om internkontroll

Fylkesmannen har i forbindelse med tilsynet hatt en omfattende dokumentasjonsgjennomgang, i tillegg til intervju med ansatte på forskjellig nivå i tjenesten og kommunen(e). Fylkesmannen har vurdert at kommunen og barneverntjenesten ikke har sikret at alle unge som trenger det, gis tilstrekkelig informasjon og oppfølging etter fylte 18 år. Fylkesmannen vurderer derfor at Melhus kommune ikke har et tilstrekkelig system for å fange opp svikt i og mellom tjenestene, og at dette samlet sett er et brudd på lovens krav om internkontroll.

Fylkesmannen har imidlertid merket seg at det er iverksatt omfattende faglige, organisatoriske og strukturelle tiltak som bidrar til økt internkontroll og kvalitet i barneverntjenesten. Fylkesmannen vurderer dette som et godt utgangspunkt for å sikre lovkravene på området.

4.2 NAV Melhus

Fylkesmannen vil innledningsvis bemerke at vi har mottatt få saker der ungdommen har barnevernerfaring, og enda færre der ungdommen har parallelle tjenester fra både barnevern og NAV. Dette kan ha sammenheng med at tallene på ettervernstiltak for barneverntjenesten i Melhus Skaun er forholdsvis lave. Dette har betydning for bevisbedømmelsen når vi vurderer tjenestens praksis. Enkeltsaker i tilsynet indikerer at det er svikt i tjenestene til ungdommene. Samtidig gir ansatte og ledelse i intervju et ganske samstemt uttrykk for at kontoret jobber tett og godt med ungdomsgruppa, både når det gjelder informasjon og kartlegging, oppfølging og økonomisk stønad. Informasjonen vi har fått fra intervjuene fremstår som troverdig.

Fylkesmannen har derfor landet på at det, på grunn av få enkeltsaker som til dels er sprikende i den praksis de gir uttrykk for, funnet at det ikke er bevist at det foreligger systematisk svikt i tjenestene til ungdom med barnevernerfaring, på de tema vi har vurdert. Vi mener likevel at

tjenesten bør være oppmerksom på eget forbedringspotensiale, og ha fokus på forbedring i egen tjeneste i lys av det som beskrives nærmere nedenfor. Vi kommer tilbake til disse områdene i vurderingen nedenfor.

4.2.1 Informasjon og kartlegging

Fylkesmannen finner at NAV-kontoret har stort fokus på å være tilgjengelig for ungdommene, og ha løpende og tett dialog med dem. Det gis tilbud om samtale ved første kontakt, og deretter ved behov. Ungdommer får individuelt tilpasset informasjon om sosiale tjenester og ansatte har kunnskap om ettervern og angrerett, og mulighet til å gi informasjon om barneverntjenestens tilbud. At slik informasjon er gitt er likevel i liten grad dokumentert. Fylkesmannen vurderer at kommunen her har et forbedringsområde, men at det ikke er bevist at det foreligger lovbrudd fordi antall saker i tilsynet der denne problemstillingen er aktuell er lite sett opp mot det som fremkommer i intervju om praksis.

Kontoret har gode rutiner for kartlegging av ungdommens livssituasjon, og er i ferd med å utvikle disse rutinene videre mer spisset mot ungdom. Enkelt saker viser at flere ungdommer kan ha hatt behov for tjenesten «opplysning, råd og veiledning», uten at denne tjenesten er innvilget. Det gir grunnlag for å stille spørsmål ved om kontorets kartleggingsrutiner rettet mot behovet for denne tjenesten er gode nok. Samtidig opplyser ansatte at de gir svært mye løpende veiledning uten at dette vedtaksfestes, at deler av kartleggingen vil fremgå av statlig system, og at de har stort fokus på å undersøke hva de kan bistå den enkelte ungdom med – blant annet gjennom samtaler med ungdommen og ved drøftelser i tverrfaglige møter i Ungdomsteamet.

Fylkesmannen har derfor vurdert at det ikke er bevist at det foreligger lovbrudd, men oppfordrer kontoret til å undersøke egen praksis knyttet til kartlegging av behov for denne tjenesten nærmere.

Fylkesmannen ser få spor av at ungdommenes økonomi er kartlagt ut over det som opplyses i og er vedlagt søknader. Forsvarlig utmåling av økonomisk stønad forutsetter at NAV-kontoret på selvstendig grunnlag kartlegger og innhenter informasjon om søkerens faktiske inntekter og utgifter, særlig der ungdommen har økonomisk stønad over tid. Ansatte sier imidlertid i intervju at det er stort fokus på dette, og at utdypende informasjon eller dokumentasjon blir etterspurt blant annet på bakgrunn av opplysninger i kontoutskrift. Fylkesmannen har under tvil vurdert at det ikke er bevist at det foreligger systemsvikt, men oppfordrer også på dette området kontoret til å se nærmere på egen praksis.

4.2.2. Opplysning, råd og veiledning

Fylkesmannen finner at NAV-kontoret har oppmerksomhet på § 17, og at ansatte er bevisstgjort om tjenesten. Det er stort fokus på oppfølging av den enkelte, og tett kontakt med ungdommene. Enkelt saker i tilsynet viser at noen ungdommer kan ha hatt behov for tettere oppfølging enn det som er dokumentert gitt, og at § 17 burde vært vurdert.

Fylkesmannen legger til grunn at det i praksis gis opplysning, råd og veiledning som en del av denne oppfølgingen, uten at denne nødvendigvis vedtaksfestes. Selv om det gis mye løpende råd og veiledning, og at deler av denne vil fremgå av det statlige systemet, så bør kontoret ha rutiner som sørger for at tjenesten innvilges i vedtaks form. Vi viser til det vi har skrevet over i punkt 4.2.1.

Det er få saker der ungdommen har barnevernerfaring i saksutvalget, og enda færre der ungdommen har samtidige tjenester fra begge tjenester. Fylkesmannen finner på denne bakgrunn ikke grunnlag for å kunne konkludere om hvorvidt NAV-kontoret i tilstrekkelig grad samarbeider med barneverntjenesten om råd og veiledning, og om ettervern i tilstrekkelig grad er en del av veiledningen.

4.2.3 Økonomisk stønad med vilkår

Fylkesmannen finner at NAV-kontoret i stor grad bruker normer ved utmåling av økonomisk stønad. Der det er kjent at ungdommen har barnevernerfaring tillegges ikke dette synlig vekt ved vurdering av behov og utmåling av stønad. Valg av norm er ikke alltid begrunnet i vedtak, noe som kan bety at utmåling av stønad ikke er forsvarlig.

Statlig veiledende satser eller ulike kommunale normer skal bare brukes som et utgangspunkt for den individuelle vurderingen i hver enkelt sak, og ikke uten overveielse legges til grunn for utmålingen av økonomisk stønad.

Ansatte sier i intervju at det er rom for å innvilge stønad til særskilte formål ut over det som utmåles i livsopphold, noe vedtak i sakene delvis bekrefter. Fylkesmannen har ikke funnet bevis at det foreligger lovbrudd, men også dette temaet fremstår som et forbedringsområde.

Det fremgår både av dokumentasjon og intervju at det stilles vilkår om aktivitet. Disse fremstår i liten grad individuelt vurdert og tilpasset den enkelte, men det er spor av det i enkeltsaker.

Ansatte er tydelige på det er dialog med ungdommene om aktivitet og tiltak, og at det ikke settes i verk virkemidler som den enkelte ikke er enig i. Fylkesmannen har igjen vurdert at det ikke er bevis at det foreligger lovbrudd på bakgrunn av at det foreligger få saker innenfor tilsynets målgruppe, men vil oppfordre kontoret til å vurdere egen praksis i forbedringsøyemed.

4.2.4 Samarbeid med barneverntjenesten

Fylkesmannen finner at NAV Melhus sørger for å innhente samtykke fra ungdommen der dette er nødvendig for å kunne samarbeide med barneverntjenesten. Det vurderes dokumentert at NAV samarbeider med barneverntjenesten der ungdommen har behov for det, men i enkeltsaker er det lite kontinuiteten, helhet og progresjon i samarbeidet. I tillegg viser saksgjennomgangen at NAV ikke alltid dokumenterer samhandlingen tilstrekkelig.

Enkeltsaker viser at det kan ta lang tid fra behov for samarbeid blir avdekket, til kontakt blir etablert. Individuell plan brukes i liten grad, men av intervju kommer det frem at kontoret har stort fokus på samarbeid og koordinering. Fylkesmannen vurderer på bakgrunn av faktagrunnlaget i saken at det ikke kan slås fast at kontorets praksis er i strid med loven, men vil likevel oppfordre kontoret til å ha fokus på å videreutvikle rutiner og praksis for samarbeidet med barneverntjenesten på enkeltsaksnivå på bakgrunn av lærdom fra tilsynet.

4.3 NAV Skaun

Ansvar for de sosiale tjenestene er tydelig plassert på NAV-leder. NAV-kontoret er i en prosess med å utarbeide og revidere rutiner. Selv om det er usikkert i hvor stor grad rutinene er kjent blant de ansatte, ser Fylkesmannen at dette er et pågående arbeid som det er fokus på i kontoret. Det arbeides også med kompetanseøkning blant ansatte.

Fylkesmannen har mottatt få saker der ungdommen har barnevernserfaring og der samarbeid mellom tjenestene har vært aktuelt. Samlet sett har Fylkesmannen derfor hatt lite dokumentasjonsgrunnlag for å kunne vurdere NAV-kontorets praksis ovenfor målgruppen i tilsynet.

Fylkesmannen har samtidig sett at det i enkeltsaker kan foreligge fare for svikt ovenfor ungdommer generelt. Når vi likevel ikke har konkludert med lovbrudd, er dette fordi ungdommene dette gjelder stort sett ikke har vært i målgruppen for dette tilsynet.

Der vi ser at det kan foreligge fare for svikt, har vi derfor valgt å påpeke dette som forbedringsområder for NAV-kontoret. Forbedringsarbeid på disse områdene vil være avgjørende for at NAV-kontoret skal kunne gi forsvarlige tjenester til ungdommer generelt, herunder til ungdommer som eventuelt har eller har hatt tiltak fra barneverntjenesten.

4.3.1. Informasjon og kartlegging

Fylkesmannen finner at kommunen sikrer at unge får tilbud om samtale når de kontakter NAV-kontoret for første gang og senere ved behov. I samtalerne gis det individuell informasjon tilpasset ungdommen. Fylkesmannen finner også at samtaler og dialog med ungdommer er et fokusområde og vurderes av de ansatte å være en viktig del av oppfølgingsarbeidet.

NAV-kontoret har hatt en felles fagdag med barneverntjenesten, men her var ikke ettervern ett tema. Ansatte har opplyst om at de ikke har tilstrekkelig informasjon om barneverntjenesten og om ettervern. NAV-kontoret har lite ungdommer som er i målgruppen for tilsynet og ansatte opplever usikkerhet om informasjon og veiledning om barneverntjenesten har vært aktuelt for de ungdommene de har fulgt opp.

NAV-kontoret har et eget kartleggings skjema, men Fylkesmannen finner ikke at dette systematisk blir tatt i bruk. Fylkesmannen vurderer at det ikke foreligger en enhetlig og omforent praksis om hva som skal kartlegges og på hvilket tidspunkt det skal kartlegges. Selv om Holdeplassen er nevnt som et tiltak som er viktig for kartleggingen av ungdom, finner ikke Fylkesmannen at kartleggingen som gjøres der blir dokumentert.

NAV-kontoret skal sørge for at de har tilstrekkelige opplysninger om den unges situasjon og tjenestebehov til å kunne gi forsvarlige tjenester. Kartleggingen skal også omfatte eventuelle behov for tjenester fra barneverntjenesten. For å sikre at behov for tjenester fra barneverntjenesten fanges opp er det viktig at NAV-kontoret har en felles og riktig forståelse av hvilke opplysninger de må spørre om i ulike situasjoner.

Det at NAV kontoret ikke har en enhetlig praksis for kartlegging og at ansatte opplever at de ikke har tilstrekkelig informasjon om barneverntjenesten, kan medføre en risiko for at ungdommer som er i kontakt med NAV-kontoret ikke får forsvarlig informasjon og veiledning.

Fylkesmannen har derimot ikke grunnlag for å si at manglende kartlegging og informasjon har medført svikt i enkeltsaker ovenfor ungdommer i målgruppen for tilsynet, og har derfor ikke konkludert med lovbrudd. Fylkesmannen vil likevel påpeke at kartlegging og informasjon om barneverntjenesten fremstår som et klart forbedringsområde.

4.3.2 Opplysning, råd og veiledning

Fylkesmannen finner at det gis løpende råd og veiledning i samtaler med ungdommer. Det gis i hovedsak økonomisk råd og veiledning, men Fylkesmannen ser også at det gis råd på andre områder ut fra behov. Når det gjelder økonomisk rådgivning finner Fylkesmannen at tjenesten fremstår som tilgjengelig for både brukere og ansatte.

Det er imidlertid ikke fattet vedtak om tjenesten i de sakene som er gjennomgått, og praksisen for når det skal fattes vedtak fremstår som uklar. Rutinen på området er ikke revidert og er ikke kjent for alle ansatte.

Opplysning, råd og veiledning er en tjeneste som det skal fattes vedtak om eller som skal inngå som del av et vedtak. Vedtaket skal vise om tjenesten er innvilget eller avslått og det skal også inneholde tidspunkt for rådgivningen eller en tidsfrist for når tjenesten skal oppfylles. At det fattes vedtak om tjenesten har stor betydning for rettssikkerheten og for vurderingen av om tjenesten har vært forsvarlig.

På bakgrunn av dokumentasjonen som er gjennomgått i forbindelse med tilsynet, har Fylkesmannen ikke grunnlag for å si at det ikke fattes vedtak om tjenesten overfor målgruppen i tilsynet. Vi har derfor ikke konkludert med lovbrudd.

Det at det ikke er fattet vedtak om tjenesten i noen av de sakene vi har gjennomgått, kan derimot tyde på praksis for når det skal fattes vedtak er uklar og at det kan foreligge fare for svikt i tjenesten ovenfor ungdommer generelt.

Fylkesmannen vurderer derfor at enhetlige rutiner for vedtak om tjenesten, samt kunnskap om barneverntjenesten og ettervern, er noe NAV-kontoret bør jobbe videre med for å forebygge svikt i tjenestene til ungdommer som vil ha behov for koordinerte tjenester.

4.3.3 Økonomisk stønad med vilkår

I vedtakene som er gjennomgått finner Fylkesmannen at det foreligger flere svakheter ved saksbehandlingen av søknader om økonomisk stønad med vilkår. I flere vedtak som er gjennomgått ser Fylkesmannen at ikke alle utgifter som ungdommen har søkt om blir vurdert og avgjort i vedtaket. I noen av sakene gjelder dette utgifter som NAV-kontoret har vurdert ikke er aktuelle på søknadstidspunktet. I andre saker gjelder dette utgifter som ikke i tilstrekkelig grad er dokumentert. Ungdommen henvises da til å søke på nytt senere uten at det formelt fattes avslag.

NAV-kontoret må ta stilling til alle utgifter det er søkt om stønad til. Dette gjelder også dersom utgiften vurderes å ikke være nødvendig for søker på søknadstidspunktet, eller at søker ikke har levert tilstrekkelig dokumentasjon. NAV-kontoret kan derfor ikke unnlate å ta stilling til deler av søknaden på grunn av manglende informasjon, eller dersom NAV-kontoret vurderer at utgiften ikke er nødvendig før på et senere tidspunkt.

Fylkesmannen finner også at den individuelle vurderingen ved utmåling av stønad er mangelfull og fremstår som et klart forbedringsområde. Det benyttes i stor grad normer ved utmåling av stønad, og i den grad NAV-kontoret kartlegger ungdommens helhetlige situasjon legges det liten vekt på dette ved utmålingen.

Veiledende satser skal kun benyttes som et utgangspunkt for den individuelle vurderingen. Selv om det innvilges stønad til bestemte utgifter ut over livsoppholdsnormen, medfører manglende individuell vurdering ved utmåling av livsopphold en fare for at utgifter som ligger utenfor normen ikke fanges opp og blir vektlagt. Risikoen for dette er spesielt høy i de tilfeller hvor det innvilges lavere norm for hjemmeboende, ettersom faktiske utgifter til disse ungdommene kan variere mye alt etter hvordan hjemmesituasjonen er.

At det innvilges stønad i tillegg til livsoppholdsnormen erstatter derfor ikke den individuelle vurdering som skal gjøres, også ved utmåling av selve livsoppholdet.

Fylkesmannen finner videre at vilkårene som er stilt i vedtakene ofte er lite konkrete og inneholder lite informasjon om hva ungdommen må gjøre for å oppfylle vilkåret. Å stille vilkår for en stønad tjenestemottaker har rett til, stiller strenge krav til saksbehandlingen. Det er derfor viktig at vedtaket tydelig viser hva vilkåret går ut på og på denne måten sikrer at risikoen for misforståelser og uenighet om vilkår blir så liten som mulig.

Fylkesmannen ser også at det er stilt vilkår om at ungdommen skal innhente mer dokumentasjon etter § 20 og § 20a og at stønaden som følge av manglende dokumentasjon kan reduseres etter disse bestemmelsene.

Dokumentasjonskrav må ikke forveksles med vilkårssetting. Når NAV krever at søker skal innhente mer dokumentasjon, er dette for å kunne vurdere tjenestemottakers rett til stønad. Dersom stønaden allerede er innvilget i vedtak, vil manglende dokumentasjon kunne ha betydning for om stønaden er innvilget på feil grunnlag.

Ved vilkårssetting har NAV-kontoret allerede vurdert at tjenestemottaker har rett på stønad. Det er bare ved brudd på vilkår at stønaden kan reduseres som en konsekvens etter § 20 eller § 20a.

Selv om Fylkesmannen har funnet flere svakheter ved saksbehandlingen av søknader om økonomisk stønad med vilkår, har vi ikke tilstrekkelig grunnlag for å si at det foreligger svikt ovenfor målgruppen for tilsynet.

Fylkesmannen vil likevel peke på disse punktene som klare forbedringsområder. At det gjøres tilstrekkelige individuelle vurderinger ved utmåling av stønad og at det tas stilling til alle utgifter det søkes om stønad til, er avgjørende for at tjenesten skal være forsvarlig for den enkelte. På samme måte er det viktig at NAV-kontoret har en forsvarlig praksis ved vilkårssetting, både ovenfor tjenestemottakere generelt og ungdommer hvor det stilles vilkår om aktivitet etter § 20a.

4.3.4 Samarbeid med barneverntjenesten

I sakene som er gjennomgått har Fylkesmannen sett at det samarbeides med barneverntjenesten der barnevernet tar kontakt med NAV-kontoret. Samarbeidet mellom NAV og barneverntjenesten fremstår som nyetablert og ansatte forteller at de ikke vet nok om barneverntjenesten og om ettervern. Det at ansatte ved NAV ikke har tilstrekkelig kunnskap om barneverntjenesten, kan medføre en risiko for at det ikke avdekkes behov for samhandling når de kommer i kontakt med ungdommer som er i målgruppen. Det er også få felles møtepunkter på ledernivå mellom tjenestene.

Fylkesmannen ser derimot at det jobbes med å få til mer samarbeid mellom tjenestene blant annet gjennom utarbeidelse av samarbeidsavtale og planlegging og gjennomføring av felles fagdager mellom tjenestene. Kommunen har også flere møtearenaer for drøfting av enkeltsaker.

Fylkesmannen finner at individuell plan blir lite brukt, men at ansvarsgruppemøter isteden blir benyttet som et verktøy for samhandling og koordinering. Fylkesmannen påpeker i denne sammenheng at NAV-kontoret har en selvstendig plikt til å identifisere og tilby individuell plan til aktuelle i målgruppen, jf. sosialtjenesteloven § 28.

Samarbeid med andre tjenester når det gjelder den enkelte ungdom er avhengig av at det innhentes samtykke. I sakene som ble gjennomgått under tilsynet ble det funnet en sak hvor samtykke ikke var journalført. Det foreligger også usikkerhet om hvilket samtykkeskjema som skal benyttes og hvordan dette skal journalføres.

På bakgrunn av at Fylkesmannen har gjennomgått svært få saker der hvor samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV har vært aktuelt, har vi ikke funnet grunnlag for å si at NAV-kontorets praksis er i strid med loven. Vi vil likevel oppfordre NAV-kontoret til å fortsette arbeidet med å øke kjennskap mellom tjenestene, samt se på rutiner og praksis for individuell plan og journalføring av samtykke.

5. Fylkesmannens konklusjon

Det ble avdekket ett lovbrudd under tilsynet. Lovbruddet er rettet mot barneverntjenesten: Melhus kommune sikrer ikke at alle ungdommer som trenger det, får forsvarlig ettervern fra barneverntjenesten:

- Ikke alle aktuelle ungdommer får informasjon om retten til ettervern
- Det fattes ikke alltid avsluttende vedtak der vurderingen av barnets beste inngår som del av begrunnelsen
- Det sikres ikke alltid
  - utredning av ungdommens helhetlige situasjon
  - behov for sosiale tjenester fra NAV
  - tilstrekkelig samarbeid med NAV.

Dette er brudd på barnevernloven § 1-3, andre ledd jf. §§ 1-4, 1-5, 1-6, 4-1, 6-3 a, 3-2 og 2-1. Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester.

6. Oppfølging av påpekte lovbrudd

Fylkesmannen ber Melhus kommune om å legge frem en plan for hvordan lovbruddet vil bli rettet. Planen må minimum inneholde følgende:

- Tiltak som kommunen har igangsatt og/eller skal igangsette for å rette opp lovbruddet.
- Hvordan ledelsen vil følge med på, og kontrollere at tiltakene blir iverksatt
- På hvilken måte ledelsen vil evaluere om tiltakene fører til forventet endring

- En redegjørelse for når kommunen forventer at lovbruddet skal være rettet, og hvilke frister kommunen setter seg for å sikre fremdrift.

Skulle det være spørsmål, ta gjerne kontakt.

Som nevnt under oppsummeringsmøtet, kan Fylkesmannen tilby råd og veiledning som en del av oppfølgingen av tilsynet. Det bes om at det eventuelt tas kontakt med Anne Sørbø på fmtlans@fylkesmannen.no

¹ SSB, folketall pr. første kvartal 2019

² Folkehelseprofil Melhus kommune, Folkehelseinstituttet <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=5028&sp=1&PDFaar=2019>

³ Samarbeidsavtale interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern.

⁴ SSB, folketall pr. første kvartal 2019

⁵ Folkehelseprofil Skaun kommune, Folkehelseinstituttet <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=5029&sp=1&PDFaar=2019>

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

I dette vedlegget omtaler vi hvordan tilsynet ble gjennomført, og hvem som deltok.

Varsel om tilsynet ble sendt 14.04.2019.

Det ble invitert til samtaler med totalt tre ungdommer/unge voksne som har eller har hatt kontakt med barneverntjenesten.

Tilsynsbesøket ble gjennomført ved NAV i Melhus kommune, NAV i Skaun kommune, samt den interkommunale barneverntjenesten for Melhus og Skaun. Tilsynet ble innledet med et kort åpningsmøte 4.11.2019. Oppsummerende møte med gjennomgang av funn ble avholdt 8.11.2019.

En del dokumenter var tilsendt og gjennomgått på forhånd, mens andre dokumenter ble mottatt og gjennomgått i løpet av tilsynsbesøket. Følgende dokumenter ble gjennomgått og vurdert som relevante for tilsynet:

- «Varsel om tilsyn - Ettervern og samarbeid mellom barneverntjenesten og sosiale tjenester i NAV i Melhus og Skaun kommuner» brev av 16.5.2019 fra Melhus og Skaun
- Oversikt over klienter/brukere i NAV under 25 år
- Skaun kommunes dialog med innbyggerne om kommunebudsjettet 2019 – rapport
- NAVs personbrukerundersøkelse 2018
- Risikovurdering 2019 NAV Skaun
- Prosjektplan for KS-nettverket Utsatte barn og unge 2017 – 2020 – Skaun kommune

- Organisasjonskart – Skaun kommune
- Organisasjonskart NAV Skaun
- Delegeringsreglement for Skaun kommune
- Økonomireglement for Skaun kommune
- Ansatteoversikt – NAV Skaun
- Rutine for kartlegging – NAV Skaun
- Samarbeidsavtale interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern
- «Varsel om tilsyn - Ettervern og samarbeid mellom barneverntjenesten og sosiale tjenester i NAV i Melhus og Skaun kommuner» brev av 16.5.2019 fra Melhus og Skaun
- Oversikt over klienter/brukere i NAV under 25 år
- Skaun kommunes dialog med innbyggerne om kommunebudsjettet 2019 – rapport
- NAVs personbrukerundersøkelse 2018
- Risikovurdering 2019 NAV Skaun
- Prosjektplan for KS-nettverket Utsatte barn og unge 2017 – 2020 – Skaun kommune
- Organisasjonskart – Skaun kommune
- Organisasjonskart NAV Skaun
- Delegeringsreglement for Skaun kommune
- Økonomireglement for Skaun kommune
- Ansatteoversikt – NAV Skaun
- Rutine for kartlegging – NAV Skaun
- Samarbeidsavtale interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern
- «Varsel om tilsyn - Ettervern og samarbeid mellom barneverntjenesten og sosiale tjenester i NAV i Melhus og Skaun kommuner» brev av 16.5.2019 fra Melhus og Skaun
- Oversikt over klienter/brukere i NAV under 25 år
- Skaun kommunes dialog med innbyggerne om kommunebudsjettet 2019 – rapport
- NAVs personbrukerundersøkelse 2018
- Risikovurdering 2019 NAV Skaun
- Prosjektplan for KS-nettverket Utsatte barn og unge 2017 – 2020 – Skaun kommune
- Organisasjonskart – Skaun kommune
- Organisasjonskart NAV Skaun
- Delegeringsreglement for Skaun kommune
- Økonomireglement for Skaun kommune
- Ansatteoversikt – NAV Skaun
- Rutine for kartlegging – NAV Skaun
- Samarbeidsavtale interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern
- Ansatteoversikt
- Funksjonssirkelen
- Avvik
- Ettervern
- Tiltak Skaun
- Tiltak Melhus
- Klienter med økonomiske transaksjoner
- Oppgavefordeling barneverntjenesten: Barnevernleder – fagleder – saksbehandler
- Årshjul internkontroll, barneverntjenesten - gjeldende fra 30.10.2019
- Mappekontroll (barnevernmappene) gjeldende fra 30.10.2019
- Egenvurdering omsorg (barneverntjenesten), gjeldende fra 30.10.2019
- Ettervern (barneverntjenesten), gjeldende fra 30.10.2019

Det ble valgt 28 mapper etter følgende kriterier:

- Barn/ungdom i målgruppa som mottar/nylig har mottatt (i løpet av de siste 2 år) barnevernstiltak fra kommunen (herunder ettervernstiltak og øvrige)
- Unge voksne i målgruppa som mottar sosiale tjenester og som kontoret eventuelt kjenner til har eller har hatt barnevernstiltak

I tabellen under gir vi en oversikt over hvem som ble intervjuet, og hvem som deltok på oppsummerende møte ved tilsynsbesøket.

Ikke publisert her

Ingen ungdom/ung voksen ble intervjuet i forbindelse med tilsynet. Totalt var 3 invitert til samtale/intervju.

Disse deltok fra tilsynsmyndigheten:

- Fagkoordinator barnevern, Marita Ugseth, Fylkesmannen i Trøndelag, revisjonsleder
- Fagkoordinator NAV, Hanne Reitan Øksnes, Fylkesmannen i Trøndelag, revisor
- Seniorrådgiver barnevern, Oda R. Reinfjord, Fylkesmannen i Trøndelag, revisor
- Seniorrådgiver barnevern, Anne Sørbø, Fylkesmannen i Trøndelag, revisor
- Seniorrådgiver NAV sosial, Mette Øvrewall, Fylkesmannen i Trøndelag, revisor (Melhus)
- Rådgiver NAV sosial, Sabrina Hammer, Fylkesmannen i Trøndelag, revisor (Skaun)

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

2019 Barneverntjenestens tilbud om ettervern og samhandling med sosiale tjenester i Nav

---